

Nr 155

Utlåtande i anledning av motioner om utbildningen av tjänstemän inom kommunernas miljö- och hälsovårdsorgan.

(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 491 av fru Elvy Olsson m. fl. och II: 551 av herr Larsson i Borrby har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om skyndsamt utredning angående utbildningen av tjänstemän inom kommunernas miljö- och hälsovårdsorgan.

På utskottets begäran har yttrande över motionerna avgivits av *Svenska kommunförbundets styrelse*. I yttrandet anföres bl. a. följande.

I den allmänna debatten har ofta understrukits kommunernas stora ansvar på miljö- och hälsovårdsområdet. I yttrande över riksdagsmotioner våren 1969 angående dels den kommunala miljövärderna, dels rätt för kommun att inrätta särskilda naturvårdsorgan framhöll också styrelsen, att kommunernas insatser inom miljövärderna måste öka och att den kommunala organisationen härför bör förstärkas. Samtidigt framhölls även som angeläget, att de nämnder vilka redan nu har ansvaret för miljövärderna aktiveras och ges tillräckliga resurser, så att de kan fullgöra sina uppgifter på ett ur samhällets synpunkt riktigt sätt. Vad här sagts gäller särskilt hälsovårdsnämnderna, vilka såsom ansvariga för den allmänna hälsovården, har hand om väsentliga miljövärdfrågor.

Om kommunerna i framtiden skall kunna motsvara de krav som kommer att ställas från olika håll och fullgöra de uppgifter inom miljö- och hälsovårdsområdet, vilka delvis berörts här ovan, fordras god kännedom och kunskap om de med miljö- och hälsovården förknippade problemen och om möjligheterna att förebygga och/eller reducera dessa. Härvid är det särskilt hälsovårdsnämndernas behov och resurser som kommer i förgrunden.

Styrelsen vill i sammanhanget framhålla, att frågan om kommunernas personalbehov för handläggning av miljö- och hälsovårdsfrågor under våren 1969 varit föremål för en kanslimässig överläggning mellan företrädare för naturvårdsverket, skolöverstyrelsen, socialstyrelsen, statens institut för folkhälsan och kommunförbundet. Vid denna överläggning, vilken ingick som ett led i förbundskansliets personalplaneringsarbete, konstaterades bl a att den nuvarande hälsovårdsinspektörsutbildningen, som omfattar 10 månader, på grund av den korta studietiden ej kan göras tillräckligt djupgående i de till kursplanen hörande ämnena. En översyn av läroplanen ansågs önskvärd med hänsyn till de förändringar som skett i lagstiftningen och de ökade krav som ställs och kommer att ställas på kommunerna i olika avseenden. En annan för kommunerna väsentlig fråga som diskuterades var bristen på utbildade hälsovårdsinspektörer, en brist som fortfa-

rande består trots att statens institut för folkhälsan under de två senaste åren genom extra kurser fördubblat intagningen från 25 till ca 50 elever per år.

Inom förbundskansliet pågår för närvarande en undersökning av kommunernas framtida behov av kvalificerad hälsovårdspersonal. Även om undersökningen ännu ej är klar kan konstateras, att kommunernas behov kommer att omfatta ett större antal kvalificerade tjänstemän med miljö- och hälsovårdsutbildning än de 25 elever per år som i dag kan tas in i den ordinarie utbildningen vid statens institut för folkhälsan. Enligt styrelsens uppfattning krävs dock inte enbart en kvantitativ ökning av antalet utbildade utan utbildningens innehåll måste också undergå en kvalitativ förändring. Det kan förutses, att hälsovårdsarbetets administrativa sida kommer att tillmätas större betydelse bl a till följd av kravet på bättre samordning av kommunernas hälso- och miljövårdsinsatser. Härigenom kommer att ställas stora krav på förvaltningskunskap och administrativ förmåga hos här berörd personalkategori.

Kommunförbundets styrelse har vidare erinrat om att statens institut för folkhälsan den 30 juni 1969 hos Kungl. Maj:t gjort framställning om utredning rörande hälsovårdsinspektörernas utbildning och därmed sammanhängande frågor. Under hänvisning till behovet av ökade kommunala insatser inom miljövården och de brister, som i dag synes vidlåda utbildningen av hälsovårdsinspektörer, understryker styrelsen behovet av en förutsättningslös utredning. Det är enligt styrelsens uppfattning väsentligt att en dylik utredning ej enbart berör frågan om grundutbildningen utan även frågan om fort- och vidareutbildning av redan anställd personal.

Utskottet delar den uppfattning som kommit till uttryck både i motionerna och i kommunförbundets yttrande, nämligen att de ökande krav som ställs på arbetet inom miljövård och hälsovård ger anledning att överväga i vad mån den utbildning inom dessa områden som för närvarande anordnas är lämpligt upplagd och tillräckligt omfattande. Överväganden av detta slag ligger inom ramen för det planeringsarbete som normalt bedrivs såväl av utbildningsmyndigheterna som inom de ämbetsverk som har ansvar för hithörande frågor. Som framgått av kommunförbundets yttrande har den aktuella frågan också uppmärksamrats av statens institut för folkhälsan, som hos Kungl. Maj:t begärt en utredning i frågan. Utskottet anser att det i detta läge inte finns anledning för riksdagen att göra den i motionerna föreslagna framställningen till Kungl. Maj:t. Utskottet hemställer därför

att riksdagen avslår motionerna I: 491 och II: 551.

Stockholm den 11 november 1969

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Birger Andersson (s), Fritz Persson (s), Virgin (m), Ivar Johansson (cp), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Bengt Gustavsson (s), Bengtson (cp), Herbert Larsson (s), Nyman (fp), Eric Peterson (fp), Högström (s), Wallmark (m) och Levin (fp) samt

från andra kammaren: herrar Bohman (m), Karlsson i Olofström (s), Mellqvist (s), Lindholm (s), Mattsson (cp), Johansson i Norrköping (s), Nordstrandh (m), Antonsson (cp), Källstad (fp), Eskel (s), Jönsson i Arlöv (s), fru Ludvigsson (s), herrar Westberg i Ljusdal (fp), Elmstedt (cp) och Östrand (s).